Ч. 93 (12.749). Львів, четвер 30. квітня 1931. Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Без перспектив.

(Допис з Волині.)

Між польськими й українськими пресовими інформаціями з Волині є величезна ріжниця. Мабуть, така сама, як і між самою пресою. В той час, як українські національні часописи та їхні співробітники, наслідком своєї вдачі й погляду на пресу, як на зеркало життя, стараються подавати точні факти й обєктивно освітлювати події та явища, польські часописи та їхні кореспонденти з „кресів", мабуть, дивилися на свої органи, як на „агітаційні" листки, а на себе, як на агітаторів. А агітатори завжди мають одно лише завдання: доводити те, що їм наказано довести за всяку ціну.

Таке ріжне розуміння завдань преси мало за наслідок те, що коли українці аналізували прояви місцевого життя, дошукувалися їхніх причин і старалися зробити якнайбільше правильні висновки на майбутнє, польські місцеві органи та кореспонденти центральних польських часописів писали про наші землі неправдоподібні річі, вводячи в блуд і своє громадянство й ті чинники, що повинніб були знати правду. Українці, читаючи в польській пресі ці нісенітниці й побрехеньки, лише зрушували від здивування раменами.

Але вони не йшли слідами своїх польських товаришів, бо розуміли, що українське громадянство мусить знати правду, хоч би ця правда могла наразити їх на неприємности й страти. Так само, на їх думку, повинні були знати правду й ті чинники, в силі яких було змінити й направити життя.

Але говорення українцями правди, заклики до усунення ріжних ненормальностей — все це вважалося за каригідні ворожі вчинки. Часописи, редактори й співробітники від цього дуже терпіли й врешті вичерпалися: на всіх північно-західніх землях з трьома міліонами населення не залишився ні один український незалежний часопис. Смерть тих, що колись були, була смертю примусовою.

Для польських кореспондентів і місцевих, далеко не приватних органів преси відкрилася повна свобода писати лише приємне й бажане для себе й своїх читачів. Незадоволення щезло, бо „креси" в їх писанні зажили щасливим життям, усі побраталися, настала ідилля „згоди в семействі", „рускі" селянин відцурався ворохобників-інтелігентів і всіх своїх національних стремлінь, агрікультура дає пишні овочі, міські й повітові самоврядування розвиваються й багатіють і т. д. і т. д. Читачі цих дописів напевно уявляли собі, що ось-ось „креси" цілковито сполюшаться й потечуть „молоком і медом". Якщо іноді й висловлювали незадоволення, то лише з того, що там десь дозволяють якимсь українським інтелігентам ще рухатися.

І голос цього незадоволення, як видно, відповідні чинники брали під увагу, бо протягом останніх трьох років: зачинено кілька Просвіт; зліквідовано церковний український рух і стримано українізацію церкви; виведено з ужитку декларації про навчання в школах українською мовою; виведено з практики господарські зїзди й наради, які раніше тут відбувалися; пущено в забуття кооперативно-господарські й просвітянські курси; утруднено реєстрацію кооператив, збори й функціонування крамниць (деякі стоять чомусь зачинені); агрікультурна робота зустріла в цілому ряді повітів непереможену перепону; число українців у самоврядуваних зменшено до мінімум і т. д.

Українська преса з приводу всіх цих явищ не раз забирала голос, наводячи наглядні докази, що ці явища доведуть країну до обниження культури, упадку енергії, зменшення продукції, зубожіння населення, краху торговлі й бідненького місцевого промислу, збільшення безробітних у містах і селах.

Українці мусіли це підкреслювати, бо наслідки цеї політики мали впасти на українські маси. За це українських журналістів кваліфіковано як „нельояльних", „антипаньствовців" і загалом — злочинців з усіма тяжкими наслідками цієї кваліфікації, — „нєх нє пішє".

А сьогодня всі рожеві фарби польських часописів та „кресових" кореспондентів злізли, і життя стануло перед ними дійсно таким, перед яким остерігали українці. Зубожіння хліборобів-селян дійшло до краю і нема виглядів на поправу хоч би тому, що агрікультурний поступ загальмований, як також зменшено натуральний і загально корисний кооперативний розвій разом із розгоном загально-освітнім.

Міські і повітові самоврядування опинилися в надзвичайно тяжкому положенні: розпочато редукіцю урядників і фахівців; шпиталі переводять на „самовистарчальність" та лікування „за готівку згори"; торговля, внаслідок зубожіння селянства, паде; число голодних у містах зростає; селяни не всилі сплачувати позички, а їхні господарства, виставлені на ліцитацію, не находять покупців; соймики витрачують надії на преліміновані рубрики і т. д.

Рожеві окуляри польських „кресових" дописувачів самі собою тріснули. І дійсність показала, що в усій „кресовій" політиці не було правильної перспективи. Нема перспектив і тепер.

Голос української інтелігенції і української преси, який попереджував про наслідки цієї безперспективности і вказував на єдиний шлях — дати повну можливість населенню виявити свою ініціативу й самодіяльність у напрямі рятунку від економічного краху, — залишився тоді „голосом кличучого в пустелі".

Може хоч тепер ті, до кого це відноситься, признають, що цей голос був правильним, громадським і потрібним, а не злочинним? Може признають і те, що поповнили злочин власне ті, що все малювали в рожевих фарбах і закликали до загальмування саморатівничої господарської акції населення?

В кожнім випадку, як це не сумно, а треба сказати правду, що сьогодні стоїмо перед крізою, без перспектив на завтра і без пляну повести життя іншими шляхами. А може й усе сказане є теж злочином?

Senex.

Український Клюб

НА НАДЗВИЧАЙНІЙ СЕСІЇ СОЙМУ.

Остання надзвичайна сесія сойму своїм характером заскочила Український Клюб так само, як усі інші клюби, які ані не сподівалися, що ціла сесія буде обмежена до одніської справи концесійної залізничої позички, ані теж, що по суті ціла сесія зведеться знову до конституційно-інтерпретаційних спорів. Тому Український Клюб заздалегіль приготовив цілу низку внесків, які не могли бути зголошені у наслідку відомої інтерпретації президентського декрету маршалом Світальським. Щоби не пропав фактичний матеріял і справи не задавнилися, прийшлося більшість внесків переробити на інтерпеляції.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ.

Таким робом зголошено в останній сесії вісім інтерпеляцій. А саме: 1) інтерпеляція ч. 25, до міністра судівництва і внутрішніх справ **„у справі голодівки 46 українців, політичних вязнів у Львові",** — в цій інтерпеляції подано назвища голодуючих та головні причини голодівки (поведінка з вязнями підчас поліційного слідства, головно з Дацишином, Книшем і Максимюком, і довгомісячне протягування слідства) і вистосовано кілька запитів у характері постулятів до згаданих ресортових міністрів. 2) Інтерпеляція ч. 26, адресована теж до міністрів судівництва і внутрішніх справ і належить **до серії „пацифікаційних" документів.** Цим разом обговорені там випадки виключно зі сіл: Криве, Саранчуки, Літятин і Лапшин бережанського повіту й обіймає 29 сторінок друку. Наведені в інтерпеляції випадки обіймають місяць березень включно, тому є справді документом гостро актуальним. 3) Поважне значіння має інтерпеляція ч. 27 до міністра внутрішніх справ **„у справі переведення виборів до повітових рад у львівському, станиславівському і тернопільському воєвідствах".** Інтерпеляція покликується на заповіджування територіяльної автономії перед рішенням Ради Амбасадорів і на само те рішення і невведення досіль навіть найпримітивнішої повітової самоуправи, замісць якої урядують старости, як державні комісарі, з іменованими прибічними радами та їхньою відомою господаркою. Інтерпелянти питають, „що п. міністр думає зробити, щоби у воєвідствах львівському, станиславівському й тернопільському переведено тимчасом як найшвидше вибори до повітових рад". 4) Інтерпеляція ч. 28, до міністрів внутрішніх справ та скарбу домагається (у формі запиту) негайного **скасування спеціяльних оплат за вїзд у границі міст у трьох східно-галицьких воєвідствах,** описує фактичний стан, як міста накладають і стягають ріжні оплати від кожної фіри, та доказує тягар і шкідливість тих оплат для хліборобського стану на тлі нинішньої господарської скрути. 5) Інтерпеляція ч. 29, до міністра внутрішніх справ описує подану своєчасно у „Ділі" **подію Андрія Мазепи в Річичанах,** пов. Городок Ягайл., враз з докладнимназванням імен винуватців. 6) До тої самої катеґорії належить інтерпеляція ч. 30, теж до міністра внутрішніх справ, **про відношення поліції до кооператив у Бишках і Лапшині бережанського повіту.** 7) Слідуюча інтерпеляція ч. 31, звертається до уряду через міністрів внутрішніх справ, скарбу та суспільної опіки **в справі негайної допомоги для потерпівших при повені у громаді Корчин Рустикальний, пов. Сколе.** Інтерпелянти пригадують свої інтерпеляції у цій справі з 10. і 21. березня ц. р. і наводять висліди оцінки шкід, переведеної на місці катастрофи громадськими органами в дні 24. ц. м. Інтерпеляція просить відписати 43 бідним господарям податки й допомогти їм з фондів мін-ства внутрішніх справ чи мін-ства праці. 8) Вкінці остання інтерпеляція ч. 32, до міністра комунікації, говорить **про справу систематичного звільнювання залізничників української національности без ствердження якоїнебудь їх вини.** Інтерпелянти називають два конкретні випадки з останніх тижнів, а саме звільнення паровозного паляча Івана Калмука з львівської залізничої округи та дижурного руху Юліяна Охримовича у Тшебіні — обох без ніякого слідства і жадної їх вини.

ПРОМОВИ.

Підчас надзвичайної сесії відбулися, як відомо три засідання, з яких перше тривало ледви кілька хвилин (перше читання законопроекту про залізничу позичку), а останнє, присвячене внескові недовіря для уряду, — півтора години. З комісійних засідань, відбулося лише одно засідання получених комісій скарбової та комуні-

кацiйної. На цій комісії промовляв 23. ц. м. **пос. Остап Луцький**, який теж узасаднював неґативне становище Українського Клюбу на пленарному засіданні сойму 24. ц. м. (гл. текст промови „Діло" ч. 92). При внеску польської опозиції на недовіря маршалові сойму не можна було промовляти, бо цього не допускає реґулямін. При дебаті над внеском про недовіря урядові, в дні 25. ц. м., мав забрати слово в імені Українського Клюбу пос. д-р Вол. Загайкевич, але — як відомо — уряд раптом, зараз після першого опозиційного (ендецького) промовця, перервав дебату.

ТАКТИКА.

Тактика Клюбу в справі мериторичній, себто концесійної залізничої позички, була вияснена у двократній промові посла Луцького: Український Клюб замаркував при цій нагоді нерівномірне господарсько-політичне відношення до західних і східних земель Польщі, яке полягає на перекиданні тягару річевих інвестицій на захід, а добування максимум господарських користей зі сходу. У суто-політичних справах тактика Клюбу виявилася в таких актах: 1) сецесії на першому засіданні сойму разом з цілою парляментарною опозицією, на знак протесту проти обмеження сесії виключно до одної справи та недопущення на денний порядок ніяких інших справ (напр. проектованих Клюбом внесків, господарської дебати і т. д.); 2) неґативному становищі у справах довіря маршалові сойму та урядові..

Як відомо, голосування над внеском про недовіря марш. Світальського відбулося у формі: „хто проти того внеску", — встав лише клюб ББ. Внесок про недовіря урядові взагалі не був підданий під голосування, бо клюб ББ перейшов над ним „до денного порядку". Очевидно, що колиб голосування ведено у позитивній формі, Український Клюб дав би ясний вислів свого становища, яке не випливає з якоїсь солідарности з польськими опозиційними клюбами, супроти яких зберігає повну незалежність і цілковиту вільну руку, лише з власних українських інтересів і відношення до українських справ з боку нинішнього маршала сойму та уряду. Досить згадати напр. неприйняття марш. Світальським одної інтерпеляції, за те, що вжито в ній терміну „Східна Галичина" — небувалий досіль у Польщі випадок! Про національну політику уряду полк. Славека говорити не приходиться. Тому становище Українського Клюбу в політичних моментах останньої сесії не було звязане безпосередньо зі справою інтерпретації президентського декрету, — як це мало місце у польській опозиції, — а з загальною польсько-українською ситуацією.

Україніка в італійській пресі.

Реєструємо тут все важніше, що останніми часами появилося в італійській пресі, і що свого часу не було ще, як нам здається, відмічене в українських часописах.

Двотижневик „La Nuova Antologia" — один з найдавніших і найповажніших журналів Італії, вмістив в числі з дня 16. жовтня 1930 велику статтю нашого співробітника п. Е. Онацького під заголовком „Il circolo magico nelle credense e negli usi del Popolo Ucraino". Маґічне коло в віруваннях і звичаях українського народу. Стаття ця вийшла також окремою відбиткою, і викликала в італійській пресі велике зацікавлення. Так римський щоденник „L' Impedo d' Italia" в ч. з дня 23. жовтня передрукував з неї велику частину, заповнивши аж чотири стовпці третьої сторінки. Так само великий передрук (на дві з половиною) з цієї статті находимо в другому великому італійському місячнику, близькому до Міністерства Освіти — „Мінерва" (з дня 15. листопада 1930). Тосканський тижтевик „Іль Мардзокко", що рахує вже більше як сто років життя, вмістив у ч. 44. з дня 2. листопада дуже гарну рецензію на цю статтю. Прихильні рецензії з переказом змісту статті находимо ми крім того в римському щоденнику „Il Giornale d' Italia" (з 23. жовтня 1930), в „Il Popolo di Trieste" (з 31. жовтня 1930) та в „La Sera" — міляньскому щоденнику (з 29. жовтня 1930). Італійський трьохмісячник „Il Folclore Italiano" вмістив у дещо спізненому числі, і рецензію свого директора, проф. Р. Корсо, одного з найбільших знавців европейського фолькльору взагалі. З огляду на особу рецензента вважаємо потрібним подати до відома українського читача один уривок з тієї рецензії: — „У рямцях цієї суворої історико-етноґрафичної схеми Онацький розпоряджає силою прикладів з українських традицій, і зясовує їх при світлі важливих і іноді дорогоцінних (преціозі) порівнань зі звичаями і обрядами давнього клясичного і сучасного модерного світу, головно споміж европейських народів"...

Багато уваги присвячує Україні політичний місячник „Антиевропа". У ньому находимо в ч. 9 за 1930 р. статтю „Антиевропа в Україні", в ч. 2 за 1931 р. замітку „Україна і фашистівський універсалізм", в ч. 3 за 1931 „Антиевропа" містить велику статтю Е. Онацького „Україна в антиевропейській функції", що приносить багато цікавого документального матеріялу про відношення провідників фашизму, а спеціяльно Мусоліні до української справи.

Не будемо відмічати тут усіх тих статтей і дрібних заміток, що зявилися в італійській пресі у звязку з „паціфікацією". Дещо в цій справі українська преса вже відмітила. Але вважаємо за вказане зазначити, що ватиканський орґан „L' Osservatore Romano" майже в кожному числі приносить дві-три звістки з українських джерел, що відносяться до України — майже виключно Придніпрянської, — бо ці матеріяли відповідають антибільшовицькій тенденції ватиканського орґану. На протязі минулого року „Osservatore Romano" вмістила взагалі дуже багато цікавого матеріялу про Україну — все у формі переважно телеґрам та звісток Аґенції „Офінору".

Не можна не відмітити також зацікавлення українською справою в римського щоденника „Трибуна", при чому це зацікавлення виявляється до України взятої в цілому, — і так у числі за 15. березеня вміщено статтю під заголовком „Націоналістичний рух на Україні", про відомі арешти Коссака, Лозинського й ін., а в числі з 16. квітня вміщено велику статтю під заголовком „Польща і Сх. Галичина", в котрій оповідається про польсько-українські переговори в справі порозуміння, констатується їх безвиглядність і відводиться чимало місця висвітленню значіння пастирського листа еп. Хомишина, як акту чисто політичного. — „В усякому разі, кінчає „Трибуна", як поляки, так і українці визнають, що якусь розвязку питання треба знай-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. КВІТНЯ 1931.

Д-Р АНДРІЙ ГОЛОВКА. 2)

Українська фільма в Празі.

Картини із „Землі. — Голос чеського тижневика. — Відкривають Україну.

Не диво, що великі вуличні плякати з гарними образами закликали публику на „монументальну фільму великого українського режісера-поета".

Тяжко проповідати зміст „Землі", так само як подати зміст поеми прозою. Та все таки згадана брошура досить добре його переповідає. Наводимо два образки:

„Плодюча Україна. Родючий чорнозем родить багаті ростини. Жито хвилюється, налите тяжким зерном. Дозрівають великі, гарні яблока. Величезні соняшники дозрівають під горячим сонцем України. А біля них стоїть дівчина, повна молодости й радости, дивиться в далечінь безконечних українських степів".

„Це перша, загальна візія землі, що виростає в образ, який проходить через цілу фільму як одна з основних мотивів. А той образ розвивається в акції, просякає людське життя, людську працю та боротьбу за ліпше майбутнє українського села".

Це основна, фільософічна думка першого образу.

Другий образ:

„Вмирає старець Семен. Прожив більше як сто літ повної, важкої, невпинної праці. Сповнив чесно й совісно всі обовязки людини. Тому і смерть не є для нього горем, а радістю, відпочинком. Над смертельною постілю стоїть син, внук і приятель — також старий дід Петро. Кожний носиться з іншими думками. А дід Петро думає на одно: чи є дійсно рай і пекло. Хто йому на це відповість?

Звертається до свого приятеля Семена:

„Вмираєш, Семене?"

„Вмираю, Петре".

„Ну, і вмирай! А як буде тільки можна, дай мені знати, як там на тім світі".

„Як тільки зможу, дам тобі знати".

Вмирає Семен, спокійно, маєстатично. А дід Петро міркує:

„Якби я так був народнім комісарем, то дав би дідові за його працю ордер червоного прапору".

Жартом йому відповідає внук Василь:

„Діду, в нас за биків не дають ордерів".

Це тільки одна сторінка образу, а є їх більше. Оба діди прегарні типи українських селян, інтелігентні сільські лиця, политі лискучим бронзом, опалені сонцем, сиві як голуби. Гарні у своїй старости, не менше як їх сини та внуки, як ціла українська природа, що їх окружає. Годі не звернути уваги на фізичну сторінку людей і окруження у всіх образах „Землі"; пражська публика не могла налюбуватися повнотою, багатством поодиноких форм тих образів, а критика її таки одноголосно підчеркує при кожній нагоді. Дивно, прегарно, таємничо повязані гарні людські типи з творами фльори та фавни у творі Довженка.

Дід Семен вмирає. Але як! Десь на пасіці, серед дерев, довкола нього цілі гори грушок і яблок. Дід Семен усміхається, а сонце сміється до нього. Несподівано встав, подивився довкола себе, всміхнувся, обтер чоло від поту:

— Я голодний.

Дали йому грушку. Зїв її зі смаком, простягнувся і вмер. З образу чуєте, що значить спокійно вмирати. А таких образів, просякнутих закономірністю природи, буйним життям і маєстатом смерти є в „Землі" більше і в тім сила твору Довженка. Все останнє, події, які село проживає, фабула твору вже річи менш-більше тенденційні. Звернувши головну увагу на елементи, що пливуть немов із серця землі, критика однозгідно признала, що тенденційність цілої поеми далеко менше вражає як напр. у фільмах Москаля Айзенштайна. В імя мистецької критики слід ствердити, що тенденційність творчої закономірної природи в „Землі" далеко сильніша як тенденційність доктринерських засад суспільного, соціяльного характеру, які автор мав чи хотів демонструвати. Перевага цієї тенденційности, на наш погляд, далеко важнішої як тенденційність усяких суспільних доктрин, вийшла мистецькій вартости „Землі" тільки на користь.

Не будемо переповідати всього змісту „Землі", а дозволимо собі зацитувати критику одного з найбільш покликаних чеських журналів, що оцінив твір Довженка всестороннє і висловив обєктивно те, що писали всі більш чеські та німецькі часописи.

Рецензія має заголовок „Пісня про землю", а помістив її в пражському журналі-тижневику „Pritomnost" [1]) („Теперішнє") знаменитий чеський критик Франц Коцоврек.

„Ви чуєте", пише Коцоврек, „від першого блискучого плен-еру фільми Довженка, що землю оспівує новий поет. По новому її бачить відчуває, мірить, по новому творить. Людина, що землю інтімно знає, є близько неї, живе з нею. Син землі, що ще не звироднів: вистарчить притулити вухо, щоби чути її живчик, її подих, всі голоси її серця. Земля це його мати в правдивому і повному значінні цього слова. Виріс серед природи, не відвернувся від неї. Не забув її голосу, її основних форм ні красок, що її малюють. Памятає її прикмети, все однаково таємні, як і в діточих літах, освідомлює собі її відвічний ритм, однозначний у свому багатстві форм. Ритм, в якому родяться, пізнають себе і спливають ростини, звірята і люди. Знає шлях до джерел, знає, як далеко сягають коріні".

Стільки на вступ чеський критик. Українському читачеві, вихованому на своїй „селянській" літературі ці слова не чужі. Чуєте, що цілий цей вступ якби вшитий на вступ до критики творів Стефаника? Треба було аж образового, фільмового мистецтва Довженка, щоби Европі поволі отворилися очі на те, чим живе Україна цілі десятки літ.

---

[1]) Журнал цей видає чільний фільософ-публіцист Фердинанд Перовтка, лібераль широкого покрою, масарикiвець. Цікава річ, що Перовтка систематично поміщує у своєму журналі обєктивні вістки про українські справи. Останніми часами оголосив дві знамениті статті про події в Галичині. Його діяльність тим цінніша для нас, що він інформує чеську суспільність про українські справи без інтервенцій і прохань, самостійно. Додумався сам у своїх міркуваннях, що про українські справи треба писати. Українська читаюча публика могла би скористати багато, якби зацікавилася його журналом. Адреса журналу: „Pritomnost", Praha II., Narodni trida č. 13.

(Продовження буде.)

ти і що далі продовжувати дотеперішній стан, є абсолютно неможливе, і то тим більше, що українці творять меншину дуже сильну і компактну.

Дуже цікаву низку статтей, присвячених українським справам, находимо в „Корріере делля Сера", де містить свої враження з подорожі по Рад. Республиках кореспондент цього часопису п. Маріо Сертолі. Але, з огляду на розмір і цікавість цих статтей, треба було би на них спинитися багато довше, — що і зробимо пізніше, якщо дозволить час...

Черніговець.

З наших шкільно-виховних проблем.

Наші учителі без хліба. — Нидіння наших шкіл і нашої молоді. — За опіку над молодою.

(Допис зі Станиславова.)

Недавно була в „Ділі" згадка про те, що в цьому шк. році не дали шкільні власти 5 учительським силам наших приватних шкіл у Станиславові права навчання. Коли додамо ще одну учительську силу з попереднього шкільного року, то будемо мати 6 таких сил (3 учителі і 3 учительки). А як додамо ще 4 учит. сили з нашої виділової школи ім. М. Шашкевича, яким шкільні власти не позволили вчити, то будемо мати разом 10 учительських сил у Станиславові, які мають потрібні кваліфікації, але яким не вільно вчити через невідомі їм причини. Учителям школи ім. М. Шашкевича, яким не вільно вчити, грозить голод; а як в них є діти, то мусять сидіти дома і — чекати. На що? На те, що може їх родичам таки вдасться довідатись, за що їх карають, і що їм нарешті вільно буде заробляти на хліб — у своїй приватній школі. Учителі-ж середніх шкіл, яким заборонено вчити, знайшлися перед квадратурою кола: не вільно їм робити кінцевих іспитів, бо не мають дволітньої учительської практики; а дволітньої учительської практики не можуть мати, бо їм не вільно вчити. А з чого вони мають жити при нинішній господарській руїні?

Наші приватні школи в Станиславові ще держаться, хоч не легко це їм приходиться. Фреквенція в них невелика, бо школа нині дорога, зн. за дорога серед наших невідрадних обставин. До історії вже належать, мов казкою видаються ті часи, коли селянська молодь заповнювала наші школи. В державних середніх школах 110 зол. річної оплати за науку, до того станція — найнужденніша 60 зол. у місяць — котрий селянин це може заплатити, коли худоба, жито і пшениця по нічому і коли й тої худоби, жита і пшениці не багато, бо поля не багато?! А коли кому таки й удалося покінчити середню школу, то які дальші вигляди? Як не numerus clausus, то недостача гроша, щоби студіювати дальше, а як покінчив хто студії, то чи дістане взагалі яке місце? Про це говорять проречисто учителі середніх шкіл, яким не позволено вчити, і всі ті наші учительки й учителі, що по скінченні учит. семінарій чекають роками на посади.

Отже як: бути нам без молоді, яка моглаб заняти по нас місця? До того йде скорим кроком, але ми не повинні до того допустити. Ми мусимо біднішій молоді уможливити ходження до шкіл або — перестанемо бути народом. І саме наше відношення до наших шкіл і нашої молоді є одним з найважніших свідоцтв, які ми собі виставляємо. Коли ми супроти нашої школи і нашої молоді байдужі, то тим доказуємо, що ми не громадяни, хочби з наших уст виходили найкращі слова. Може нема біднішої молоді, як наша. В інших народів опікується молодю ціле громадянство, від своїх найнижчих до своїх найвищих верств: складає жертви на ведення бурс, дешевих кухонь, старається бути в тісному звязку з молодю. У нас лиш деякі міста сповнили бодай частинно свій довг супроти молоді, як от Перемишль і Тернопіль зі своїми бурсами та Львів з княжою опікою і горячим серцем Митрополита. А вже Станиславів лишився далеко поза іншими. Одна з найбільших українських округ не має ні власного будинку для своєї жіночої гімназії, ні відповідної бурси для молоді: є, правда, хлопяча бурса, але всього на 50 чи 60 учеників. Ще була донедавна т. зв. мала семинарія при духовній семинарії, в якій за дешеві гроші удержувано щось 30 учеників; але попереднього року й ту маленьку семинарію з невідомих причин розвязано, а ученики, що жили в ній, бідують. Мені здається, що якби нашому станиславівському громадянству, від його верхів до його низів, лежало на серці добро наших шкіл і нашої молоді, то спільними силами воно поставилоб бодай бурсу для яких 150 учеників! Тому для тих, що ще не тратять віри і надії, праці багато, хоч не легка вона, особливо тепер, коли наша школа стоїть під несправедливими справді, але у своїх наслідках важкими закидами.

Покищо треба би — на мою думку — збільшити поважно фонди „Товариства опіки над молодю", щоби з них могли користати бідні ученики, яких у нас так багато. Фонди цього Товариства малі і це є саме доказом, що нам на нашій молоді не дуже залежить. Це Товариство повинно крім запомог давати убогій молоді дешеві або безплатні обіди, але як це зробити, коли 99 проц. нашого громадянства про це Товариство не знає? На це Товариство повинні бути по церквах збірки, по наших інституціях і крамницях пушки, про нього повинен памятати кожний інтелігент, духовний чи світський, бо це Товариство має нагого приодіти, голодного накормити, нещасного розрадити... Тимчасом Товариство грошей не має і я не чув, щоби ним хто, крім виділу може, журився. І яким добром буде наша молодь нас згадувати, за що буде нам вдячна? Та чи буде нам вдячна чи ні, але ми тим, що про молодь не дбаємо (середньошкільну чи університетську), доказуємо перед цілим світом, що нам ще далеко, далеко до засвоєння собі основних напрямних живих народів. Нашої молоді, що вчиться по школах, є з року на рік щораз менше. Нас вразило справді дуже сильно розвязання середніх шкіл в Тернополі, Рогатині і Дрогобичі через те, що це розвязання прийшло в однім часі. Зате майже незамітно відбувалося перед нашими очима постепенне зменшування числа учеників по всіх наших середніх школах до того часу. Де передтим було 700, 800, 900, а й 1000 учеників, там тепер є ледви 400—300 учеників. Таким чином ми стратили за 12 літ не 3 гімназії, а далеко-далеко більше. Колиж стало менше молоді, що вчиться по середніх і вищих школах, то нехай вона хоч менше бідує і фізично не нидіє. Ще раз кажу: Хто цього не бачить або свідомо не хоче бачити, а ще й не рідко колоди ставить, де й без колод біда і жура, — тому, видно байдуже наше майбутнє — наша молодь.

Педагог.

Академія памяти П. Холодного.

Львів, 28. квітня 1931.

Заходом окремого комітету, до якого увійшли найповажніші громадини Львова, відбулася вчора, 27. ц. м. в салі Лисенка святочна академія, присвячена памяти покійного мистця і громадянина-діяча Петра Холодного. На академії явилося доволі багато добірної української публики, в тому числі й немало молоді. На сцені красувалося відповідно прибране погруддя пок. Холодного, роботи арт. Сергія Литвиненка.

Отворив академію голова „Просвіти" п. Мих. Галущинський, що в коротких словах представив найважніші ділянки праці Петра Холодного, спеціяльно спиняючися на його малярській творчости, висліди якої можна оглядати ще ледви кілька днів на виставці у Нац. Музею. Промовець зазначив, що величини праці й заслуг пок. Холодного ми нині ще не всилі собі усвідомити: щойно основні студії про ріжні фази й роди його праці-творчости відкриють і покажуть громадянству, наскільки великим громадським діячем і мистцем-малярем був Петро Холодний.

Після того хор Т-ва „Сурма" під управою п. І. Охримовича відспівав глибоко настроєве „Ой Морозе" Людкевича і на сцені явився артист-маляр Юрій Магалевський, що прочитав солідно і з пієтизмом до особи покійного мистця оброблений реферат, в якому змалював доволі докладно життя і творчість Холодного. Реферат, в якому зібрано немало цінного матеріялу до діяльности пок. Холодного, появиться певно друком у якомусь видавництві.

З черги артист опери п. Маслюк-Мартіні відспівав дві пісні Лисенка: „Долю" й „Ой чогож ти почорніло". Гарний, звучний бас п. Маслюка і добра інтерпретація співаних творів зєднали йо-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 30. КВІТНЯ 1931.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ

ТРОХИ ЕКЗОТИКИ.

Нагорода Академії Гонкурів: Henri Fauconnier „Malaisie".

1. Хто такий автор?

Чому аж нині, під впливом весняних подувів, найшла на мене нараз охота поділитися з читачами кількома враженнями після книжки, що від кількох місяців постійно пригадує мені далекі чарівні країни, такі неподібні до нашого життя і наших ідеалів, як неподібною є свобода бездільника та мрійника, скупаного в сонці до нашої неволі — бюрових автоматів?

Зветься ця книжка „Маляйщина". Це цьогорічна нагорода паризької Академії Ґонкурів. А нагорода Ґонкурів від довгих літ перша літературна нагорода Франції: кожний твір, на який вона паде, розходиться по світі в сотнях тисяч примірників. 8 членів цієї Академії (один фотель здебільша в них вільний!) у вічній опозиції до офіціяльної „Французької Академії" стараються в першій мірі звернути увагу на новий, оригінальний талант, а не піддержувати вже признані слави.

Вдається їм це не частіше, як удається взагалі відкрити оригінальний талант. Навіть первоклясні твори, самі для себе цікаві, нерідко лишаються тільки одним блиском світлячка, що згодом гасне. За останніх 15 літ „Академія Ґонкурів" зробила тільки два великі відкриття: у 1916 р., коли нагородила Барбюсса „Вогонь" і кілька літ пізніше, коли нагородила Пруста „У тіні заквітчаних дівчат". „Вогонь" був першим твором з великої війни, що змалював у повнім тоні її жах і безглуздя і дав почин до сотні інших; — Пруст є нині величиною европейської літератури, що за останніх десять літ зросла непомірно.

У 1921 р. „Ґонкури" нагородили твір, що нагадує цьогорічний; була це повість з муринського життя „Батуаля", написана французьким мурином Рене Маран. Але це була тільки одноденна сензація. Маран, що приняв французьку культуру, затратив почуття своєї первісної „рідної" наівности.

Цьогорічна нагорода була виїмковою несподіванкою... навіть для самих членів Академії. Коли вони нагородили книжку, раді були знати, хто такий її автор Анрі Фоконніє? Ніхто з них не знав; із цим прізвищем зустрілися вони вперше. Навіть пресові репортери, що все знають, не могли дати ніяких інформацій. Він був далеко від літератури та Парижа — десь у кольоніях. Навіть не цікавився долею своєї першої книжки, яку написав так, немов би писав денник самітника та пустельника.

Фоконніє скінчив на довго перед війною університет у Бордо. Хто був раз у цьому місті та втягнув у свої груди своєрідний запах вина та моря, розуміє, як легко там жити за далекими океанами. Фоконніє мав багатого вуйка в фабриці коняку на провінції; цей вуйко пропонував йому посаду в своїм бюрі. Та ось молодий хлопець прочитав статтю про плянтації на маляйських островах. Як колись Рембо, Фоконніє опянів від своєї ідеї. Їде на Далекий Схід. Висідає в Сінґапурі і наймається в одного англійського плянтатора. 10 літ тому була там ще цілина, напів праліс. Молодий француз дістав двіста робітників „кулі" і не розуміючи їх мови, без перекладчика, почав учити їх і вчитися від них. Він став їх суддею та лікарем.

Згодом із двома іншими товаришами дістає він концесію на експльоатацію кавчуку в праліс над берегом ріки Селанґор. Нині ця плянтація має 3000 гектарів; літературний лавреат став віддавна своєрідним „дідичем". У цих диких країнах, де люди живуть на-пів як боги, на-пів як звірі, треба бути одночасно пів-богом і пів-звірем, щоби втриматися на „своїм" місці. Не досить багно перемінити в квітисту леваду, а дикий ліс у райський сад; — перш за все треба вміти жити з тубильцями, боронитися перед ними — силою і своєю інтеліґенцією.

Фоконніє полюбив маляйців, бо засвоїв собі їхній спосіб життя та відчування. Він виїхав з Европи схвильованим, нервовим, жадним пригод. Коли тільки причалив до цього нового світа, відкрив у собі дивний спокій фільософа, що відкрив мету свого істнування. Цим незвичайним спокоєм у словах і жестах ділав він з якоюсь маґічною силою на первісних людей.

Підчас війни він вернувся до батьківщини на фронт, де боровся 4 роки без перерви, як звичайний вояк, ні разу не ранений. На перше гасло миру вертається між своїх маляйців, щоби рятувати свої плянтації. Саме тоді вартість кавчуку сильно зростає. Його брат був уже директором одної з головних кавчукових фірм в Кохінхіні. Після довшого там побуту, він вертається, ближче, їде в Туніс. Там мешкає він нині, в Радес, у великім арабськім домі, посеред помаранчевих дерев і розквітчаних кущів, напроти Картаґіни.

І там він написав свою книжку. Як спомин казкових днів, пережитих, немов у сні, де насолода й небезпека подають собі руки через вістря ножа.

Його друг, письменник Шардон, каже, що Фоконніє пише тільки в хвилини повного щастя, душевного спокою, погоди, яку може дати тільки світило південного неба.

Він має 40-кілька літ. Так і виглядає на останній фотографії: вигончастий, але кремезний, з першою сивиною актора-аманта, з поглядом приємирника звірів, спокійними і легко прижмуреними очима, що люблять небезпеку.

(Продовження буде.)

—o—

му признання цілої авдиторії. Акомпаніював дискретно проф. Б. Кудрик.

Опісля секретар комітету п. М. Драґан відчитав цілу низку привітів і телеграм, що наспіли на академію. Були між ними привіти від центральних українських установ: Просвіти, Сільського Господаря, Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Духовної Семинарії і Богословської Академії, Музичного Т-ва ім. Лисенка, а дальше від Українського Техн. Т-ва, Наукової Фондації Нац. Музею, Союзу українських наукових робітників музеїв та книгозбірень у Львові, Українського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові й ін. З галицької провінції були м. ін. привіти: від українських товариств у Мразниці, від комітету будови церкви у Мразниці, де є вітражі композиції пок. Холодного, від учительства Підгаєччини, від Ольги й Олени Кульчицьких з Перемишля. Особливо багато привітів наспіло на свято від ріжних українських установ на еміґрації: крім цілої низки привітів від представництв УНР у Парижі, Букарешті, Варшаві, прислали привітні письма або телеграми: Український Університет у Празі, Українська Господарська Академія в Подєбрадах, Український Педагогічний Інститут у Празі, Український Науковий Інститут у Берліні, Український Наук. Інститут у Варшаві, Український Соціольогічний Інститут у Празі, Музей визвольної боротьби України у Празі, Український Історичний Кабінет у Празі, Українське Військово-історичне Т-во у Варшаві, Український Мистецький Гурток „Спокій“ у Варшаві, ґрупа українських малярів (за підписами Гординського і Перебийноса) в Парижі, Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі, Ст. Сірополко з Праги і багато інших. Позатим відчитано привіти від відділу Українського Центрального Комітету у Львові і від Т-ва Допомоги Еміґрантам з України у Львові.

Закінчив це свято-поминки виступ хору „Сурма“, який відспівав „Ой на горі жито“ Ф. Колесси і „Наша славна Україна“ Б. Кудрика.

Свято мало поважний, наскрізь урочистий характер і полишило по собі глибоке враження.

І. Н.

Виборчі протести

перед Найвищим Судом.

В травні міс. Найвищий Суд приступає до розгляду виборчих протестів. Першу таку розправу 18. травня будуть творити 3 скарги з 11. виб. округи (Ловіч), де кл. ББ отримав 2 манд., ППС — 1, НД — 1 і Стр. Хл. — 1. 1. червня відбудеться розгляд скарг з округи ч. 6 (Ґродно), де кл. ББ взяв 3 манд., ХД — 1. *4. червня окр. 48 (Перемишль)* ББ — 4, Укр. Бльок — 1, Центролів — 1; 8. *червня окр. 51 (Львів-повіт), ББ — 4*, Укр. Блюк — 3; 15. червня окр. ч. 25. (Біла Підляська), НД — 2, ББ — 1, Центролів — 1; 27. червня окр. ч. 61 (Новгородок), ББ — 6 м. В округах ч. 6 (Ґродно) і ч. 61. (Новгородок) заінтересований також Український Бльок, бо на їх терені виступав з білоруськими листами, в окрузі ч. 25 (Біла Підляська) листа ч. 11. була уневажнена.

ОСТАНН ІВІСТИ

В ТРАВНІ НАДЗВ. СЕІЯ.

Проурядові часописи принесли вістку, що сойм і сенат небаром зберуться знову на надзв. сесію. Речинець залежний від рішення марш. Пілсудського. Сесія не відбулася би скорше, ніж у 2-ій половині травня.

ШЛЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНІСТЬ.

ПАТ повідомляє з Моравської Острави, що на внесену інтерпеляцію, щоби при конскрипції вільно було подавати шлеську національність, польські посли одержали відповідь міністра вн. справ, що допущення шлеської національности не суперечить обовязуючим законам. У 1921 р. шлеську національність подало так мало осіб, що це не зашкодило ні не принесло користи іншій національности. Влада мусить рахуватися з тим, що деякий відлам населення не має ще зовсім скристалізованого нац. почування, а спис населення годі було відкладати, аж фільольоги устійнять минувшину мови на Шлеську. Польські часописи жаліються, що цей розпорядок перекреслив сподівання поляків у звязку з ревізією спису.

ПОТОНУЛИ ПІДЧАС ВПРАВ.

На Вислі підчас вправ школи підхорунжих із Замброва перевернувся пором. Із 12 учнів потонуло трьох.

УПАВ НІМЕЦЬКИЙ БАЛЬОН.

На полях Сверчина, у нешавськім повіті впав німецький бальон із 3 пасажирами. Вони вийшли ціло. На місце події прийшли представники поліц. влади з Олександрова Куявського і представники військової влади з Влоцлавка.

ГЕН. БЕРЕНГУЕР АРЕШТОВАНИЙ.

Еспанська влада арештувала б. диктатора Беренгуера. Боронити його буде брат відомого летуна Франка.

ПОС. ГЕБЕЛЬС АРЕШТОВАНИЙ.

У Мінхені арештували провідника гітлерівців Гебельса та відіслали до Берліна. Це тому, що Гебельс не зголосився до берлінського суду на розправу.

ЗЕМЛЕТРУС НА ГРЕЦЬКИХ ОСТРОВАХ.

Грецькі острови Хіос і Енусес навістив сильний землетрус. Багато домів ушкоджених, у цьому касарні.

—o—

НОВИНКИ

— **Ексц. митр. Шептицький** виїхав у понеділок пополудні 27. ц. м. автом до Ужгороду на похорони пок. епископа Петра Гебея. Поворотy ексц. митрополита до Львова сподіються за кілька днів.

— **Інгресія епископа Чарнецького.** В унійтській церкві у Вильні відбулася в неділю 19. ц. м. урочиста інгресія епископа Чарнецького, назначеного на становище апостольського візитатора для всіх унійтів північно-західних земель під Польщею. На богослуженні, яке відправив о. Мацевич, епископ Чарнецький уділив численно зібраним вірним благословення. Підчас богослуження хор черниць східно-славянського обряду співав релігійні пісні. Підчас інгресії епископа Чарнецького в церкві були присутні представники оо. Єзуїтів східно-славянського обряду з Альбертина. Епископ Чарнецький зачинає свою працю від обїздки луцької епархії.

— **М. Голинський у львівській опері.** Довідуємося, що відомий наш співак Мих. Голинський виступить у найблизчих днях гостинно на сцені львівського Міського Театру в операх „Жидівка“ і „Кармен“. У цих операх бачила його львівська публика вже давно, бо ще перед двома роками. В опері „Жидівка“ співатиме партію Елеазара вже в суботу, 2. травня ц. р., а в „Кармені“ партію Дон Хозе у вівторок 5. травня 1931. По львівських виступах М. Голинський їде до Варшави, де 9. травня співатиме на ювилейному концерті свого професора Г. Заремби, а опісля між 12. і 18. травня виступить гостинно у Варшавській Опері.

— **Третя наукова нагорода міста Львова.** На днях на засіданні Комітету наукових нагород м. Львова признано нагороду за працю в ділянці технічних наук професорові політехніки, сенаторові д-рові Максиміліянові Туліє. Нагорода ця ім. Венедикта Дибовського виносить на цей рік 7.500 золотих. Лавреат проф. Туліє відомий зі своїх праць про техніку будови мостів.

— **Напад польських корпорантів на українських студентів.** У Познані, в неділю 26. квітня, напала боївка Обозу Велькей Польскі на українських студентів Гнідана Володимира Івана та Маріяна, які після загально-студентського віча пішли на площу Свободи. Відтак більше польських студентів напало на них на вул. Млинській. В першому випадку інтервеніювала поліція та вилеґітимувала з напасників Мішеровича й Куцнера. Оба вони польські корпоранти. Справу нападу передали ректорському судові познанського університету. Слід зазначити, що польська публика, якої в першому випадку було до 200 осіб, а між ними й деякі студенти, станули в обороні українських студентів, які були в мазепинках, затверджених університетською владою.

— **Хто криється за фірми: „Перша українська фабрика дзвонів Маґас і Спілка“ в Станиславові?** „Земя Станіславовска“ з 19. квітня містить „Впис до торговельного реєстру спільчаної фірми“, в якім читаємо: „Осідок Станиславів. Назва фірми: „Перша українська фабрика дзвонів Маґас і Спілка. Власники фірми: Вл. Маґас, Ізраель Ляйб Берґер, Озіяш Маркус Рот, Шимон Берґер, усі зі Станиславова. Підпис фірми: Під виписаною або печаткою вибитою польською чи українською назвою фірми комулятивно підписується завжди Ізраель Ляйб Берґер з Озіяшом Маркусом Ротом або Шимоном Берґером тим способом, що кожний з них підписує початкові букви свого імени і повне назвище. День впису: 5. серпня 1929. Станиславів 5. серпня 1929“. Як бачимо з того впису до реєстру, ця фірма хоч і зветься українською фабрикою дзвонів, то її власниками не є українці.

— **Пожежа.** В ночі на 27. IV. вибухнула пожежа в Ляхівцях (п. Богородчани) в Ів. Терлецького. Вогонь перекинувся на сусідні будинки Юрка Пища та Луки Боднарчука. Згоріли 3 хати, 2 стодоли, 3 стайні, мертвий інвентар. Шкоди є на 60.000. — У Товстенькім згоріли будинки кравця Орнатовського. Вогонь перекинувся на сусідні будинки. Згоріло 6 господарств із 20 госп. будинками.

— **Знов збіглець з України.** Під Корцем перейшов польсько-радянський кордон селянин Римарчук, якому вдалось разом з жінкою і 2-ма дітьми втекти до Польщі. Він походить зпід Звягеля. Оповідає, що за спротив проти колєктивізації його мали арештувати і він утік з Рад. України на чужину.

— **Самовбивство польської артистки.** У Варшаві отруїлась світляним ґазом визначна артистка М. Фішер-Арнольдова. Була вона відома з уроди й екстраваґантного життя. Недавно вона розвелась з чоловіком і мала вийти заміж за одного графа. Чоловік її вернув на днях з Америки, мав з нею гостру суперечку, після чого скоївся нещасливий випадок.

— **Струве занедужав.** Відомий російський вчений і політик П. Б. Струве занедужав. Він мав приїхати з Парижа до Варшави, але через недугу не може вибратись в дорогу. Як подає російська еміґрантська преса, стан здоровля Струве дуже поважний.

— **З любовних траґедій.** В Штульвайсенбурґу на Мадярщині урядовець банку Карло Ковач любив дочку власниці трафіки і два роки просив її вийти за нього заміж. Дівчина не хотіла на це згодитись і Ковач, доведений до розпуки, кинувся на вулиці на свою улюблену і кількома ударами ножа поклав її трупом. Відтак пішов до дому і сам повісився.

— **Малолітні злочинці.** До румунської поліції в Предеалі зголосився поранений в голову шофер і віддав поліції двох ґімн. учнів третьої кл., звязаних мотузами. Шофер оповідає, що ці ґімназисти напали на нього в лісі, ранили револьвером й хотіли ограбити, але він, побачивши, що має до діла з хлопчаками, пустив їх до авта, вдавав, що він згинув, а тоді замкнув в авті, звязав, набив і відвіз до поліції.

—**Бомби в Софії.** Дня 27. ц. м. в Софії в будинку, де містяться комуністичні товариства вибухла бомба. Жертв у людях не було, бо під ту пору комуністи не перебували в своїх локалях. Бомбу, правдоподібно, підложили націоналісти.

— **Збожеволіла в костелі.** В костелі в Парижі підчас тихого богослуження нагло одна жінка почала співати та кричати голосно. Жінку вивели силою на двір і виявилось, що це 60-літня еспанка, яка нагло збожеволіла.

— **До статті „Українсько-польська справа в Льондоні“.** На кінці згаданої статті автор перекладаючи анґлійський текст залишив термін „памфлету“, який в англійській мові має зовсім інше значіння, ніж у нас; замість „памфлет“ треба читати „брошура“.

— **Акційна Спілка для будівельного промислу** давн. Іван Левинський виплачує з днем 1. травня ц. р. дивіденду за рік 1930 у висоті 2.50 зол. від акції через Кооп. Банк „Дністер“, Львів, вул. Руська ч. 20. 1930 1-3

— **Білети на концерт Ореста Руснака,** оперового співака, який відбудеться у Львові дня 7. травня 1931 р. можна вже дістати в книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, Львів, Ринок 10. 1935

— **Розвід і уневажнення подружа** згідно з теперішними польськими законами в опрацюванні д-ра Елькона Марґулеса, адвоката у Львові. Друге побільшене видання. Книгарня д-ра Бодека, Львів.

З судової салі.

СПРАВА БРАТІВ ГНІДЕЦІВ ПЕРЕД СУДОМ.

Як ми вже згадували, дня 28. ц. м. перед львівським судом присяглих почалася вдруге розправа проти Павла і Михайла Гнідеців з Сенькoвець, пов. Рава Руська, яких минулого року засуджено вже раз, а саме Павла на кару смерти, а Михайла на 6 літ вязниці.

Акт обвинувачення говорить, що 8. XI. 1929 Павло Гнідець убив вистрілом з кріса Юрка Задорожного, а 14. IX. 1929 підпалив будинки Гриця Задолинного. Михайло Гнідець достарчив Павлові кріса і допомагав йому в убивстві.

Крім того М. Гнідеця судять тепер за те, що він 15. листопада 1929 і 3. I. 1930. зізнавав у слідчого судді фальшиво, начебто комісар поліції Станислав Рейман його бив, примушуючи до зізнань, чим образив представника влади.

В обґрунтуванні акту обвинувачення сказано, що в селі Сеньківцях від 1927 р. селяни поділилися на дві партії: старші господарі, поміркoвані і настроєні до Польщі угодово, і партія молодших із крайнє націоналістичними настроями, ворожими до Польщі. Партія молодших, до якої належали обидва підсудні, боролася зі „старими“ за впливи в гром. раді й кооперативі, погрожувала старим, а вкінці хлопці вибили секретареві Михайлові Заугольному вікна і грозили, що убють „старого“ війта. Ненависть „молодих“ звернулася головно проти члена ради „старих“ Юрка Задорожного, який найбільше шкодив молодим. І дня 8. XI. 1929 р., коли Задорожний сидів у хаті Заугольного, хтось стрілив через вікно з кріса і вбив Задорожного. Задорожний згинув відразу. Підозріння впало на Павла Гнідеця тому, бо в селі всі знали, що тільки він має кріс, та ще й тому, що рано по смерти Задорожного на чоботах Павла Гнідеця люди бачили глину з чорноземy, якого нема на дорогах, тільки в городі перед домом, де згинув Задорожний.

Павло Гнідець не признався до вини, але Михайло Гнідець признався, що Павло вбив Залорожного і потім дав йому кріс сховати в соломі. Останньою причиною вбивства було те, що Залорожний був членом ради „старих" і підписав до староства протест проти вибору на війта „молодого". Павло Гнідець доказував зізнаннями своєї жінки, що підчас випадку був дома, спав, і навіть чув з жінкою, як хтось у селі стріляв.

Відтак і Михайло Гнідець відкликав свої зізнання, кажучи, що зізнання були вимушені побоями комісаря С. Реймана. Станислав Рейман зізнав, що ніхто Гнідеця не бив, це зізнало не трьох свідків, а слідчий суддя не ствердив ніяких слідів побоїв. Знавці зброї доказали, що куля, від якої згинув Залорожний, походила з кріса, який найдено в домі Гнідеця.

Нинішнього дня розправи, після прочитання акту обвинувачення, зізнавали знавці судової медицини д-р Давидович і д-р Шуліславська та двох окулістів. Вони ствердили віддаль, з якої впав стріл, і був причиною смерти Залорожного, а окулісти зізнали, що хоч підсудний Павло Гнідець і сліпий на ліве око, то стріляти міг.

Предсідником трибуналу є радн. Ягодзінський, обвинувачує прокур. Мостович, боронить д-р Глушкевич.

ПРОЦЕС ПРОТИ ЗДОГАДНИХ ЧЛЕНІВ КПЗУ. В КОВЛІ.

В Ковлі закінчився процес проти 35 здогадних членів К. П. З. У. Прокуратор Стахурський у своїй промові зрікся обвинувачення щодо 3. підсудних, між ними щодо б. посла Василя Мохнюка, а домагався строго укарати інших підсудних. Оборонець С. Пілґірський доказував, що цілий акт обвинувачення опертий на доносах конфідентів, та що всі підсудні це здебільша б. члени УСДП та члени леґальної партії „Сельроб" правиці, а не комуністи. Оборонець домагався звільнити підсудних і вернути їх до праці на ріллі. Промовляв також оборонець Фелікс Ярош.

Дня 25. ц. м. оголошено присуд в справі 35 підсудних, здогадних членів К. П. З. У., а саме: 5 головних підсудних Петра Мохнюка, Степана Риженка, Ананія Дроздовича, Олексу Сацюка, Афанасія Урвія засуджено на 6 літ вязниці, Т. Булавка, Назаря Оліферовича, Осипа Муравця, Марка Зуба, Івана Оліферовича на 5 літ, Івана Матюка, Андрія Седловського, Федора Сухецького, Віру Смітюк, Віктора Чеснера, Андрія Ґрисюка на 4 роки вязниці, а дальших 19 підсудних звільнено. Звільнили також б. посла Василя Мохнюка. Тільки трьох підсудних зголосило апеляцію.

ПРОЦЕС К. БОГДАНА ПЕРЕРВАНИЙ ДО 6. ТРАВНЯ.

Дня 27. ц. м. у сенсаційнім процесі в справі вбивства Олени з Загайкевичів Богданової можна було сподіватися присуду, але оборона запропонувала нових свідків, трибунал приняв внесок оборони і розправу відложили до 6. травня. Перед тим прокуратор заявив, що йому відомі позакулісові, недозволені кроки оборонців для доказання невинности Богдана, і що проти деяких свідків почнеться слідство за фальшиві зізнання. Немале враження зробили листи покійної Богданової до чоловіка, писані в останніх днях життя.

Листи ці безперечно вказують на те, що покійна, як людина хора на легені, жила у стані постійного роздразнення, депресії, була крайнє нервовою, підозрілою й заздрісною та що не без підстави Богдан закидав їй манію переслідування. Очевидно, що співжиття з тією нервовою жінкою було Богданові не легке.

В однім листі Олена Богданова писала до чоловіка:

„Ти мене бєш, катуєш, знущаєшся наді мною. Не верну до тебе, доки не зачнеш інакше життя. Ти до мене не пишеш. Трудно, до жінки нема що писати. Мене тільки й те цікавить, чи ти мені вірний. Ти не маєш роботи, і ходиш до неї (до Яворської). Мені з журби голова тріскає. Журба і сум забрали моє здоровля. Не знаю, як сумління позволяє тобі бавитися тоді, як я так терплю. Знаю, що я сама на світі. А я вибрала тебе одного, хоч ти не міг мені нічого дати, крім любови. Все було добре, доки ти не мав грошей, а як ти почав дороблятися, то почалися твої забави, а моє горе".

Дня 4. червня Богданова писала:

„Підлий! Ти пишеш, що нікого не маєш, а люди пишуть мені, що ти ходиш до неї. Я хочу лиш умерти. Надумайся: Я або вона".

Дня 9. червня лист мав такий зміст: „Я так зажурилася тим, що ти з нею ходиш, що я пішла над Морське Око і мала вибух крови. Я не хочу жити, не хочу вмирати, так як Зося".

А Константин Богдан відповідав своїй жінці:

„Роби, що хочеш. Якби ти мені обіцяла, що будеш іншою, то я вернув би до тебе. Для тебе роблю все, що можу. Думаю, що я для тебе добрий. Хочу, щоби ти вернула здоровя, а ти випи-суєш якісь дурниці, сама не знаєш, чого хочеш. Маєш до мене все якісь претенсії, але я не винен, що ти хора на манію переслідування. Галюсю! Напиши мені, чого ти хочеш, а не чіпляйся мене, як пяний плота. Я не люблю нікого. Думаю, що ти когось маєш і тому ти поїхала до Закопаного. Я знаю, що з мене чоловік не гірший, як другі".

Прочитані листи є безперечно доказом, що конфлікти між Богданом і жінкою були не лише наслідком його злої волі, але і наслідком її хоробливої дразливости, яка і була одною з причин траґічного кінця.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Брилянти на дорозі.

Вже другий раз купив я дорогий білет на концерт співомовця Хенкіна. Пішов я перший раз, щоб почути давно знані українські пісні, а другий раз, щоби почути, як він буде їх повторювати.

Хто з нас не знає пісні „Ой орав мужик край дороги", чи „Ой пив-же я в понеділок"?! Першу „обспівали" вже всі хори на всіляких концертах і при буфетах на вечерницях, другу таксамо співав майже кожний, а як хто і не співав, то... відчув та пережив.

Але ніхто, співаючи чи слухаючи, не припускав, що ці пісні криють у собі стільки скарбів гумору і життевої правди. Не знав і я про це. Щойно Хенкін відкрив мені їх.

„Ой орав мужик край дороги"...

На сцену виходить вусатий дядько, дивиться, чи вже високо сонце і починає орати. А як він оре!.. Одною ногою стає в борозду, а другою на скибу, тому й криває. По добре виспаній ночі він у лагіднім настрою, свої воли круторогі підганяє легенько, ледви торкаючи батіжком. Надійшли дівчата і дядько пристанув побалакати та пожартувати. Але дівчата, несовісні сотворіння, вкрали йому торбу з пирогами. Ух! Як ухопить дядька злість... Стільки часу згаяв і ще й страту має... Натиснув плуг, а круторогих батогом, батогом, аж ляскіт іде.

„Ой пив-жé я в понеділок"...

Відома пісня про тиждень працьовитого пияничкн, що ні одного дня не змарнував, пропиваючи щораз нові мастки.

В понеділок паничка тільки черкнений, у вівторок уже підпивший, але ще має хвилі опамятання. В середу пяний весело, в четвер сентиментально, в пятницю героїчно, в суботу не з розпуки, в неділю тому, бо він сам собі пан і ніхто не має йому до розказу. „Сам пю, сам гуляю, сам си стелю, сам лягаю. Сам!"...

І вже...

Сидів я на концертах Хенкіна, як заворожений. Кожна нова постановка якоїсь пісні відкривала ті широкі можливости, які дрімають під верствою дальківщини в наших народніх піснях. Дрімають і ждуть на другого Хенкіна, може також жида, бо наш брат чогось ані руш не може до них дорости.

Скільки в нас було спроб, скільки кожного дня балачок про українську сценку, скільки артистів з добрим голосом, а безробітних. Лежать облогом такі чудові лани народньої творчости і не взятиб їх, не використати на радість загалу і на користь для себе?! Один добрий концерт дав би більше прибутку, як рік у провінціональнім театрі.

Не знаю: чи ми не хочемо, чи не можемо?!

Коли не хочемо, то ми не варті таких пісень, колиж не можемо, то також не варті.

Тому я на концертах Хенкіна і радів і сумував.

Буває так нераз: „Сонце світить, а з стріх вода капле"...

Галактіон Чіпка.

Дописи.

БЕРЕЖАНИ. *(Концерт Шевченка.)* В суботу 18. квітня ц. р. „Бережанський Боян" улаштував концерт з нагоди роковин смерти Шевченка. У програму, побіч хорових та сольових продукцій місцевих сил, входило також фортепянове сольо композитора п. В. Барвінського зі Львова. Звязку та річеву промову, в якій вміло використав цитати із поезій Шевченка у відношенні до теперішньої хвилі, виголосив голова „Бер. Бояна" дир П. Буда. Відрадною подією на нашому ґрунті треба вважати „реактивування" хору „Бережанського Бояна" під кермою диригента п. Пилипа Гошовського, вчителя „Р. Ш.". Можна було справді подивляти, що після двохлітньої перерви хор виявив таке гарне віспівання в усіх виконуваних точках, як Колесси-Гайворонського „На музиці" та „Вечорницях" Ніщинського, не вчисляючи вступного „Заповіту". Деяку перевагу і під оглядом видатности й культури звуку треба признати жіночим голосам. Та при послідовній і пильній праці і мужеські голоси зможуть небавком дійти до рівноваги з жіночими. Сольові партії в хорових точках („Вечорниці") виконали п. І. Заворотюківна, якої симпатичний, природний голос своїм милим тембром виходив доволі корисно на тлі хору, та д-р В. Лаврівський, якого голосовий матеріял усе ще нічого не стратив із молодечого блеску й верви. Відомий вже у нас із давніших виступів наш композитор і пяніст п. Василь Барвінський відіграв свої „Мініятури" у спосіб правдиво мистецький. Присутні квітами та оплесками, що переходили в овацію, висказували шановному гостеві признання й подяку. Милою несподіванкою був виступ 12-літньої донечки композитора, п. Каті Барвінської, що, виручуючи батька — після настирливо вимаганих присутніми від композитора наддатків, відіграла крім трьох його композицій ще „Сіціліяна" Баха та „Діточу пісоньку" Новака. Ніжною, повною зрозуміння грою викликала молоденька пяністка ентузіястичні оплески. Великий успіх осягнув теж п. Юрко Лаврівський відспіванням Лисенка „Минають дні" та „Гетьмани". Молодий співак (з виду можна би здогадуватися, що це радше ліричний тенор) виказав непересічний своєю звуковою видатністю голосовий барітоновий матеріял. Голос цей має всі дані (широка скаля, металічність та звукова рівновага в усіх реєстрах, вкінці приємна краска) вибитися понад пересічний рівень наших співаків-солістів. Деклямація (Прольоґ до „Неофітів") у виконанні п. Я. Пашковської викликала у слухачів піднесений настрій. Фортепяновий дострій був у руках п. Ірини Стасюкової. Треба признати, що виділ „Береж. Бояна" доложив усіх старань, щоби поставити концерт на мистецькій висоті, передовсім запрошуючи композитора п. В. Барвінського. Поміж слухачами й виконавцями панував увесь час живий контакт. Настрій присутніх достроєний був уповні до поваги свята.

Б.

СПОРТ

Україна-Поґонь (Стрий).

Найближчі з черги змагання за мистецтво А-кляси розіграє Україна дня 3. травня з Поґонею у Стрию. Змагання ці відбудуться в парку Йордана в год. 4. попол. Тому, що багато симпатиків української дружини вибирається на ці змагання до Стрия, Виділ Спорт. Т-ва „Україна" подбає за залізничу знижку для всіх прогульковців. Усі, що бажають взяти участь у прогульці, нехай зголосяться в суботу 2. травня в годині 7.30 вечором у домівці Т-ва при вул. Підвалля ч. 9 (Союз Українських Купців), де одержать інформації про час виїзду до Стрия.

Біг навпростець С. Т. „Україна".

В неділю 26. ц. м. розпочала легкоатлетична секція С. Т. „Україна" сезон весняним бігом навпростець. Траса виносила 3.500 метрів. Стартувало з площі Сокола-Батька 9 змагунів. Біг скінчили всі. Перший до мети прибіг Волода в часі 10.55 м., другий Остапенко 10.58 м., третій Фединяк 11 м., четвертий Домбровський 11.34 м. Побідникам вручено памяткові жетони й дипльоми. Організація бігу справна. Висліди в загальному вдоволяючі.

Біг навпростець за мист. львівської округи.

В неділю 26. ц. м. відбувся також біг навпростець на віддаль 3 км. за мистецтво львівської округи. У рямках цього бігу був теж біг за мандрівну нагороду „Ватри". Участь брало всього 3 (!) учасників, з яких перший до мети прибіг, як було до передбачення, Евген Полотнюк (УССК) в часі 10 м. 35.4. Другим був Гаврилюк (УССК), що прибіг 20 м. за першим, третім Рак. Усі три змагуни відбули біг в добрій формі.

Станиславів. Пролом-Гакоаг 0:1 (0:0).

Змагання за мистецтво Б-кляси. Весь час гра рівнорядна, а навіть у другій половині під легкою перевагою Пролому. Одинокі ворота для Гакоагу впали по відскоку мяча з переднього терену. Атак Пролому виказав велику стрілову анемію. Найкращий з української одинацятки (і взагалі на грищі) Росяк в обороні. Пролом грав без Кардаша. Суддя п. Адам.

Пролом II.-Гакоаг II. 1:2 (0:1).

Пінґ-понґ. Пролом-Гакоаг 0:6. Пінґ-понґові змагання за мистецтво. Одинокого сета здобув Новицький.

З успіхів Довбуша.

Черновецький Довбуш вийшов мин. неділі переможно в мячевих змаганнях з Робітниками з вислідом 1:0 (1:0), а в неділю 26. ц. м. переміг з таким самим вислідом жидівський клюб Макабі.

Міжнародні дужання у Львові.

У понеділок, у 23-ій день змагань, можна було заздалегідь передбачити вислід деяких зустріч: пара Кляй і Сен-Марс без висліду; Судаков з Мартиновим таксамо. Штекер у вільній американській боротьбі побавився своїм нерівним противником Стіббором, щоби покласти його в 12-ій хв. Таксамо німець Ферінґер розторощив Ґурського в 3-ій хв. Повна емоції була боротьба Пошофа з Вайнурою. Вайнура тримав кілька хвилин Пошофа у своїм залізнім краваті так, що Пошоф був обезсилений, але коли вирвався з цього кравата, руки Вайнури (у 16-ій хв.) так ослабли, що Пошоф поклав його негайно.

В середу борються: Штекер-Сен-Марс (вільно-американська) і Пошоф з Яґом (обі рішаючі). Крім цього Кляй-Судаков, Ферінґер-Вайнура і Валюшевський-Ґурський. Львовянин Валюшевський, після 6-місячного тренінгу на чужині, хоче змірити свої сили зі згаданими атлетами, в першій мірі із Судаковим і Ферінґером.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. квітня 1931 року: масло експортове і десерове пріма —·— зол. за кільо; літра молока 32—34 сот.; літра сметани 1·40 зол., копа яєць 5.10—5·20 зол.

Тенденція цін на масло знижкова.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа 29. квітня, година 7·30 веч. „Масковий баль"

Четвер 30. квітня, година 7·30 веч. „Вікторія і її гузар".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Середа 29. квітня, година 7·30 веч. „Спір за сержанта Ґрішу".

Четвер 30. квітня, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим".

Малий Міський Театр:

Середа 29. квітня година 7·30 веч. „Інтерес з Америкою".

Четвер 30. квітня, година 7·30 веч. „Брехня".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Жінка, що сміється" (Батицька).

КАСІНО: Звукова фільма: „Анна Крісті" (Ґрета Ґарбо).

КОЛЬОСЕИ: „Насолода небезпек" — (Гар. Льойд), „Студент" (Род ля Рок).

ЛЕВ: Звукова фільма „Вічні дурні" (в жидівській мові) та додатки.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Пострах сальонів".

ОАЗА: Звукова фільма: „Украдене залицяння".

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Злодій... кохання".

ПАН: Звукова фільма: „Поручник Арман" (Рам. Новаро).

ПАСАЖ: „На Захід" (Джек Голт), „На провесні" (Жеромського).

ПРОМІНЬ: „Сурми кохання".

ФАТАМОРГАНА: „Льокомотива ч. 2393" (Льон Чаней).

ХИМЕРА: Звуковий додаток „Фігурки з саської порцеляни" та комедія німої едиції „Подружжя на злість" (Бастер Кітон).

СТИЛЕВЕ: „Один юнак" (Рене Адоре).

УТІХА: „Ночі безсонні, ночі шалені" (Ів. Петрович, Ліль Даґовер). „Життя зачинається завтра" (Бенкрофт).

Програма радіо.

Середа 29. квітня 1931.

Варшава (1411,8) 12·10 Ґрамофонові плити **Берлін** (419) 18·30 Пісні Брамса і Вольфа, співає Гільда Ельґер. **Стокгольм** (435,4) 19·30 Віолінчельо. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 21·30 Російська музика. **Відень** (516,3) 15·20 Солісти. **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 15·00 Твори Моцарта. **Париж** (1724,1) 21·45 Концерт.

Четвер 30. квітня 1931.

Варшава (1411,8) 17·45 Концерт солістів. **Букарешт** (394,2) 17·15 Румунська музика. **Берлін** (419) 16·30 Віолінчеліст Ґінтер. **Стокгольм** (435,4) 20·20 Хор і рецитації. **Рим** (441,2) 12·45 Радіоквінтет. **Гельсінгфорс** (453,2) 17·00 Радіоорхестра. **Прага** (486,2) 19·25 Мандоліна і ґітара. **Відень** (516,4) 12·00 Концерт. **Будапешт** (550,5) 9·15 Орхестра. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт **Париж** (1724,1) 21·45 Музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа 29. квітня 1931.

12·10 Ґрамофонові плити. 13·10 Трансмісія з Варшави. 14·50 Трансмісія з Варшави. 15·30 Трансмісія. 16·15 Програма для дітей. 17·45 Концерт з Варшави.

Четвер 30. квітня 1931.

12·35 Концерт варшавської фільгармонії. 17·45 Концерт: народні пісні і флет. 20·30 Легка музика з Варшави. 22·15 Концерт з Катовиць. 23·19 Танкова музика з „Брістолю" у Львові.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива „Укр. Театр" у Львові — Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Городенка:

29. IV. „Життя Парижа".

30. IV. „Гетьман Дорошенко".

По Городенці театр вступить на кілька вистав до Заліщик. — Режісерія театру готує до постанови надзвичайно живу оперетку „Ляльку". 3187

Дня 25-ого квітня 1931 р. відбулися звичайні Загальні Збори „Народньої Гостинниці" кооп. стов. з обмеж. порукою у Львові у власній домівці при вул. Косцюшка ч. 1. Принявши до відома звіт Дирекції з діяльности стоваришення за рік 1930 і звіт контрольної комісії та признавши Дирекції та Надзірній Раді абсолюторію, ухвалив Загальний Збір розділити чистий зиск у сумі зол 7.665·55 в той спосіб, що призначив на 8% дивіденду від уділів зол. 3.984·—, а решту зол 3.681·55 до запасного фонду. Відтак вибрано на місце уступаючих: п. Михайла Галібея і п. Олександра Ониська членами Надзірної Ради на 5 літ, а пп. Миколу Мельника, Михайла Лазорка і Миколу Левицького — членами Контрольної Комісії на 1 рік. Вкінці приняв Загальний Збір до відома, що Управа „Народньої Гостинниці" з уваги на загальну крізу грошеву, а зокрема на зубожіння нашого громадянства, обнизила від 1. квітня п. р. цінник готелевих кімнат на 20 %.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОНЦИПІЄНТ адвокатури, з практикою судовою, пошукує заняття. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Початкуючий". 1914 3—3

ПРАКТИКАНТКУ прийму негайно. Вимагане основне знання книговодства і обох краєвих мов. — Зголошення письменні під „Книговод" до Адміністрації „Діла". 1917 2-2

ПОРТІЄРА солідного, енерґійного і оборотного від 30 літ у гору, без родинних обовязків, прийме українське підприємство у Львові. — Вимоги: укінчення кілька кляс середньої школи, опис життя, першорядні референції. — Писемні зголошення адресувати: УАР — Львів, Валова 23. „Портієр". 1921 2—2

СОНЯШНА, з окремим входом кімната є до винайму. — Ближча відомість в Адм. „Діла". 1922 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Ширіть наш часопис!

Загальні Збори

Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові, відбудуться дня 14. травня 1931 р. в год. 6. пополудні в домівці Т-ва „ЗЕМЛЯ" у Львові, Ринок 43/І з таким порядком нарад:

1. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2. Звіт діяльности Виділу за минулий рік.
3. Звіт касовий і контрольної комісії.
4. Абсолюторія для уступаючого Виділу.
5. Вибір нових членів Виділу.
6. Внески й запити.

У Львові, дня 28. квітня 1931 р.

М. Заячківський Президент. **Д-р В. Константинович** Секретар.

Подяка.

Високоповажаному Панові Д-рові Александрові Мальчикові складаю отсим прилюдно щиру і сердечну подяку за успішне та безінтересовне лікування моєї доньки Ольги з тяжкої недуги. Велике Спасибі за Вашу батьківську опіку та шляхотне серце.

о. Віктор Чорний
Вільшаниця к. Золочева.

1931 1—2

Подяка.

Невблагана смерть забрала нам дня 21. квітня 1931 Найдорожчу Маму, Бабусю і Сестру нашу бл. п. Михалину з Зельських Соллогубову, вдову по бл. п. о. Іоані Соллогуб пароху в Неслухові. В великім смутку чуємо потребу нашого серця щиро подякувати отсією дорогою Всім, котрі підчас тяжкої та довгої недуги, яку перенесла наша бл. п. Дорога Покійниця, спішили з підмогою та розвагою для Покійної, як і тим котрі по смерти Її в якійнебудь спосіб поспішили з останньою для Неї прислугою, а нам з потіхою. Передовсім дякуємо сердечно Всім Впр. ОО. Духовним, які принесли безкровні жертви за душу Покійниці в Церкві св. О. Николая у Львові і в Церкві в Неслухові, а особливо Всв. і Впр. О. Крилош. Вас. Томовичеві за відслуження співаної св. Літургії і провід цілого похорону. Дальше Всв. і Впр. О. Крил. Вас. Липиняковї, о. сов. Юрію Стеткевичеві, о. сов. Ів. Туркевичеві за прощальне слово над мощами Покійниці в Церкві св. О. Николая, о. сов. Дом. Садовському, о. Д-рові Застирцеві, о. сов. і катех. А. Возняковї, о. дек. П. Пилипцеві з Підборець, о. сов. Ів. Новосадові, о. сов. і проф. Стан. Шпитковському, о. катех. А. Каштанюкові, о. Жупанському ЧСВВ., о. Д-рові М. Лишакові з Хренева, трьом ОО. Редемптористам, о. сов. Ів. Фединському з Любіня Вел., о. сов. і катех. Романові Височанському зі Стрия, о. Ів. Божейкові з Перегноєва, о. пароховї Ром. Ганасові зі Збоїськ, о. Вол. Яценькові зі Львова. Рівночасно дякуємо і за участь у похоронах в Неслухові о. А. Підгорецькому пароховї і Його Достойній дружині за всі труди, понесені о. парох. лат. обряду Михайлові Дуткевичеві, о. В. Степанині за прекрасне слово надгробне о. В. Дрелихові, о. Теодоровичеві, о. Вол. Ковальському, о. Д-рові Лишакові, о. Цісикові. Дякуємо п. радн. Купчинському за звеличання прекрасним співом свого хору, обряду похоронного, як також і всім Братствам церковним так мужеським як і жіночим при Церкві св. О. Николая у Львові і в Неслухові як і хорам церковним з Неслухова і Милятина Старого за участь і труд у похоронах і всім парохіянам Неслухова, які своєю громадною участю в похороні в Навечерія і сам день похорону не жаліли труду і жертв віддати останню прислугу своїй старенькій і добрій Їмості. Велика дяка належиться і Всім тим, які в часі довгої недуги нашої Покійниці несли Їй слова потіхи і часто відвідували Її, а саме П. П. Сосновським, Туркевичам, Хамулам, Билинкевичам, Дольницьким, п. Огродніковій за труди і всім іншим. Спеціяльно почуваємося до щирого обовязку сердечно подякувати Високо Достойному П. Професорові Д-рові Паньчишинові Маріян. і Д-рові Романові Дольницькому за безкорисне і совісне лічення нашої бл. п. Матері за весь час довгої а тяжкої Її недуги. — Накінець дуже щиро дякуємо всім знайомим вірним і всім так численно зібраним побожним християнам за участь у похоронах бл. п. Нашої Дорогої Покійниці. Нехай Всім Всевишній Господь стократно нагородить. Щире Спаси Біг і всім, які зложили нам численні письменні співчуття в нашім горю.

Евгенія, Ірена, Володимир, Наталія, Ольга діти; свящ. Іоан Курчаба, Attilio Bocconi; свящ. Василій Лончина зяті; Зенон Курчаба, Борис і Володимир Bocconi; Богдан, Володимир і Ірена Лончини внуки; свящ. Ізидор Зельський — брат.

Львів, дня 28. квітня 1931.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.